EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 29. 5. 2013
COM(2013) 356 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2013

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na roky 2012 – 2017

{SWD(2013) 356 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2013

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na roky 2012 – 2017

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[2],

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu[3],

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o iniciovaní novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020 založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v súvislosti s ktorými je potrebné vykonať opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Rada 13. júla 2010 prijala na základe návrhov Komisie odporúčanie o hlavných usmerneniach pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 Rada prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov[4], ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Hlavy štátov a predsedovia vlád sa 29. júna 2012 dohodli na Pakte pre rast a zamestnanosť, ktorý poskytol ucelený rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, na úrovni EÚ aj na úrovni eurozóny, a to s využitím všetkých dostupných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o opatrení, ktoré treba prijať na úrovni členských štátov,

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2013) 356 final.
3 P7_TA(2013)0052 a P7_TA(2013)0053.
4 Rozhodnutie Rady 2013/208/EÚ z 22. apríla 2013.

a predovšetkým vyjadrili plné odhodlanie dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a vykonať odporúčania pre jednotlivé krajiny.

(4) Rada prijala 6. júla 2012 odporúčanie k národnému programu reforiem Estónska na rok 2012 a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Estónska na roky 2011 – 2015.

(5) Komisia prijala 28. novembra 2012 ročný prieskum rastu[5], čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2013. Komisia zároveň 28. novembra 2012 na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh prijala správu o mechanizme varovania[6], v ktorej neurčila Estónsko za jeden členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(6) Európska rada schválila 14. marca 2013 priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovenia bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podporovania rastu a konkurencieschopnosti, riešenia nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.

(7) Estónsko predložilo 30. apríla 2013 svoj program stability na rok 2013, ktorý sa týka obdobia rokov 2012 – 2017, a svoj národný program reforiem na rok 2013. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.

(8) Vychádzajúc z posúdenia programu stability na rok 2013 podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu, je realistický pre roky 2013 – 2014, v ktorých sa predpokladá, že rast reálneho HDP dosiahne v priemere okolo 3,3 %. V prognóze Komisie z jari 2013 sa na obdobie rokov 2013 – 2014 predpokladá rast vo výške 3,5 %. Estónsko dosiahlo v roku 2012 celkový rozpočtový deficit vo výške 0,3 % HDP. V programe sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ, ktorým je štrukturálny prebytok. Ide o ambicióznejší cieľ, než sa vyžaduje podľa Paktu stability a rastu. Keďže štrukturálne saldo Estónska bolo v roku 2012 v prebytku, krajina dosiahla svoj strednodobý cieľ o rok skôr, než sa predpokladalo v predchádzajúcom programe. Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability je zabezpečiť udržateľnú fiškálnu politiku, ktorá podporuje vyvážený rast, tým, že sa aj naďalej bude zachovávať strednodobý cieľ a súčasne sa zabezpečia dostatočné fiškálne rezervy a zníži sa daňové zaťaženie práce. V programe sa predpokladá, že plánovaný celkový deficit dosiahne v roku 2013 úroveň 0,5 % HDP, v prognózovanom období sa zlepší, v roku 2014 dôjde k vyrovnaniu a následne sa vytvorí prebytok. Z celkového posúdenia prepočítaného štrukturálneho salda vrátane analýzy referenčnej hodnoty pre výdavky vyplýva, že Estónsko sa v roku 2013 podstatne neodchýli od strednodobého cieľa a v roku 2014 sa vráti k štrukturálnemu prebytku. Pomer zadlženosti je značne pod úrovňou 60 % HDP a podľa programu pravdepodobne klesne po roku 2013 na približne 9 % v rokoch 2015 – 2016. Estónsko plánuje v roku 2013 zaviesť pravidlo štrukturálneho rozpočtového salda v súlade s požiadavkami Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe. Pravidlo by malo byť doplnené posilnením záväznej povahy viacročných cieľov na strane výdavkov hneď, ako bude toto rozpočtové pravidlo zavedené.

---

[5] COM(2012) 750 final.

[6] COM(2012) 751 final.

(9) Pokiaľ ide o trh práce, napriek tomu, že zamestnanosť aj naďalej rastie, stále pretrvávajú prekážky rastu vrátane pretrvávajúcej nezamestnanosti mladých a dlhodobej nezamestnanosti, nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, narastajúceho nedostatku pracovnej sily vrátane straty pracovnej sily z dôvodu dlhodobých zdravotných problémov. Systém sociálnych dávok by mal byť flexibilnejší a lepšie zacielený a mal by nezamestnaným a neaktívnym osobám, ktoré by sa mohli opätovne zamestnať, poskytovať podporné služby a stimuly, pričom by sa zároveň mali posilniť aktivačné opatrenia, aby sa zabezpečili ich dosah na tých, ktorí to najviac potrebujú. Nákladová efektívnosť výdavkov na rodinnú politiku by sa mohla zlepšiť rozpočtovo neutrálnym spôsobom vrátane presunutia finančných prostriedkov z rodičovských dávok na efektívnejšie opatrenia, ako napríklad služby starostlivosti o deti, čo by malo mať pozitívny účinok na zamestnanosť žien. Hospodársky vývoj v regiónoch sa musí riešiť koordinovanejším spôsobom, aby sa dosiahli viditeľnejšie výsledky.

(10) V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy Estónsko čiastočne vykonalo odporúčania z roku 2012; v roku 2012 sa prijala reforma vysokoškolského vzdelávania a v roku 2013 sa má prijať nová komplexná reforma odborného vzdelávania a odbornej prípravy. Bude potrebné venovať osobitnú pozornosť s cieľom zabezpečiť dostatočné zapojenie sociálnych partnerov a dostatočný počet kurzov učňovskej prípravy v rámci odborného vzdelávania. Racionalizované poskytovanie sekundárneho vzdelávania zostáva aj naďalej dôležitým záväzkom, ktorý dosiaľ nebol splnený. Nezamestnanosť mladých ľudí, ktorá je stále pomerne vysoká, je potrebné riešiť z hľadiska vysokého podielu osôb bez profesijného alebo odborného vzdelania. Prístup k celoživotnému vzdelávaniu nízko kvalifikovaných pracovníkov sa stále dostatočne nerieši a opatrenia zamerané na nezamestnaných mladých ľudí nie vždy spoľahlivo napĺňajú potreby na trhu práce. Neexistencia prepojenia medzi verejným výskumným sektorom a hospodárstvom aj naďalej brzdí rast produktivity a má vplyv na konkurencieschopnosť Estónska. Okrem toho vzhľadom malú veľkosť hospodárstva je internacionalizácia a prioritizácia systému výskumu a inovácií aj naďalej výzvou.

(11) Energetická náročnosť Estónska je naďalej veľmi vysoká. Vláda síce podnikla určité kroky, v týchto snahách je však potrebné pokračovať a zintenzívniť ich, pričom je potrebné klásť dôraz na renováciu obytných domov. Nové automobily v Estónsku sú energeticky najnáročnejšie v EÚ a správanie spotrebiteľov sa nemení ani napriek zvýšenej spotrebnej dani z palív. Ak Estónsko neprijme ďalšie opatrenia, a to najmä v oblasti dopravy a bývania, je nepravdepodobné, že dosiahne svoj cieľ týkajúci sa emisií skleníkových plynov. Trh s energiou v Estónsku zostáva aj naďalej pomerne izolovaný vzhľadom na to, že cezhraničné prepojenia sú nedostatočné.

(12) Poskytovanie služieb, ktoré má miestna samospráva podľa zákona zabezpečovať, je vo väčšine odvetví neefektívne, najmä pokiaľ ide o dlhodobú starostlivosť, služby podpory rodiny, zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie a dopravu. Je tomu tak v dôsledku nízkej administratívnej kapacity miestnych samospráv a nerovnováhe medzi príjmami a prenesenou zodpovednosťou miestnych samospráv. Dosiaľ sa nezaviedol žiadny životaschopný plán na zlepšenie miestnej samosprávy.

(13) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Estónska. Posúdila program stability a národný program reforiem. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Estónsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu ekonomických záležitostí Európskej únie tým, že sa do budúceho

vnútroštátneho rozhodovania poskytnú vstupy na úrovni EÚ. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5.

(14) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability Estónska a jej stanovisko[7] je premietnuté najmä do odporúčania 1.

(15) V rámci európskeho semestra Komisia tiež vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala špecifické odporúčania určené členským štátom, ktorých menou je euro. Estónsko by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie týchto odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Estónsko prijalo v období rokov 2013 – 2014 opatrenia s cieľom:

1. Uskutočňovať fiškálnu politiku, ktorá podporuje rast, zachovať zdravú fiškálnu pozíciu podľa plánu a zároveň zabezpečiť dodržiavanie strednodobého rozpočtového cieľa počas obdobia trvania programu. Doplniť plánované rozpočtové pravidlo záväznejšími viacročnými výdavkovými pravidlami v rámci strednodobého rozpočtového rámca a naďalej zvyšovať efektivitu verejných výdavkov.

2. Zlepšiť stimuly, ktoré by motivovali ľudí pracovať, tým, že sa zlepší konzistentnosť rôznych existujúcich systémov sociálnych dávok, ako aj flexibilita a zacielenie prideľovania dávok. Zlepšiť poskytovanie sociálnych služieb vrátane starostlivosti o deti a súčasne zvýšiť efektívnosť a nákladovú účinnosť rodinnej politiky. Posilniť aktivačné opatrenia na uľahčenie návratu dlhodobo nezamestnaných a osôb poberajúcich invalidné dávky a dávky v prípade pracovnej neschopnosti na trh práce. Vypracovať koordinovanú stratégiu na podporu hospodárskeho rozvoja v regiónoch postihnutých vysokou nezamestnanosťou.

3. Pokračovať v snahách o zlepšenie relevantnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy pre trh práce, a to aj väčším zapojením sociálnych partnerov a vykonávaním cielených opatrení zameraných na boj proti nezamestnanosti mladých. Výrazne zvýšiť účasť nízko kvalifikovaných osôb na celoživotnom vzdelávaní. Zintenzívniť úsilie o prioritizáciu a internacionalizáciu systémov výskumu a inovácií a prehĺbiť spoluprácu medzi podnikmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a výskumnými inštitúciami.

4. Zlepšiť energetickú efektívnosť, najmä pokiaľ ide o budovy a dopravu, a posilniť environmentálne stimuly týkajúce sa vozidiel a odpadu prostredníctvom zváženia zdanenia automobilov a/alebo zvýšenia spotrebných daní z motorových palív. Urýchliť rozvoj cezhraničných energetických prepojení v záujme diverzifikácie zdrojov energie a podpory hospodárskej súťaže na trhu s energiou.

5. Lepšie vyvážiť príjmy a prenesené zodpovednosti miestnej samosprávy. Zlepšiť efektívnosť miestnych samospráv a zabezpečiť kvalitné poskytovanie verejných služieb na miestnej úrovni.

V Bruseli

Za Radu
predseda

[7] Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.